

# УПРАВНО ПРАВО

7-8.радна недеља/седмица

проф. др Милан Бјелић

- **НАПОМЕНА**
- Поштоване колегинице и колеге,
- Приложена презентација обухвата материјал предвиђен за **7-8. радну недељу/седмицу.**
- Овај материјал је само оријентациони подсетник као помоћ за изучавање материје из предмета **УПРАВНО ПРАВО** уз коришћење уџбеничке и др. литературе (Управно право и поступак, М. Бјелић, 2019.) која вам је препоручена на уводном предавању.

проф. др Милан Бјелић

# ОПШТИ УПРАВНИ ПОСТУПАК

**УПРАВНИ ПОСТУПАК** скуп правила којима се регулише обавезно поступање држ. органа и организација када у УС, непосредном применом матер. прописа, решавају о правима, обавезама или прав. интересима појединаца, прав. лица или др. странака

- **ОПШТИ УПРАВНИ ПОСТУПАК**
- обухвата правила поступка заједничка за све или највећи број области управе и **важе за све држ. органе и организације** које у тим областима **решавају пој. упр. ствари** за које није прописан посебан УП

## ПОСЕБНИ УП

- за поједине упр. области и регулишу само поједина питања поступка
- могу се посебним законом (најчешће материјално-правним) уредити друкчије него што су уређена ЗУП ако је то непоходно за поступање у тој области (код пореза, девиз. прописа, царина, ПИО и др.)

## Однос општег и посебног УП

- ОУП (Закон о општем управном поступку – „Сл. гласник РС“ бр. 18/2016 и др)  
**супсидијарни** у односу на посебни, тј. примењују се увек само она правила ОУП која нису регулисана посебним поступком
- **“lex specialis derogat legi generali“**
- У појединим одредбама ЗУП-а и **непосредно је условљена његова примена** формулацијом “ако посебним прописима није друкчије одређено”

## • **Основна начела управног поступка**

- 1. Начело законитости и предвидивости**
- 2. Начело сразмерности**
- 3. Начело заштите права грађана и заштите јавног интереса**
- 4. Начело указивања помоћи неукој странци**
- 5. Начело делотворности и економичности поступка**
- 6. Начело истине и слободне оцене доказа**
- 7. Начело права странке на изјашњавање**
- 8. Начело самосталности**
- 9. Право на жалбу и приговор**
- 10. Начело правоснажности решења**
- 11. Начело приступа информацијама и заштите података**

- **НАЧЕЛО ЗАКОНИТОСТИ И ПРЕДВИДИВОСТИ**
- уместо начела законитости из претходног ЗУП
- орган поступа на основу закона, др. прописа и општих аката
- Када је законом овлашћен да одлучује по слободној оцени, орган одлучује у границама законом датог овлашћења и сагласно циљу због кога је овлашћење дато
- Када поступа у управној ствари, орган **води рачуна и о ранијим одлукама** донетим у истим или сличним упр. стварима



- **НАЧЕЛО СРАЗМЕРНОСТИ**

- новоуведено начело - пракса Европ. суда за људска права (чл. 6) - орган може да **ограничи право странке** или да **утиче на њен прав. интерес** само поступањем које је неопходно да се њиме оствари сврха прописа и само ако та сврха не може да се оствари др. поступањем којим би се мање ограничавала права или у мањој мери утицало на прав. интерес странке
- Када се странци и др. учеснику у поступку **налаже обавеза**, орган је дужан да примени оне од прописаних мера које су **по њих повољније** **ако се и њима остварује сврха прописа**

- **НАЧЕЛО ЗАШТИТЕ ПРАВА ГРАЂАНА И ЗАШТИТЕ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА (чл. 7.)**
- задржано је из претходног закона
- обавеза органа да при вођењу УП и решавању упр. ствари омогући странкама да што лакше заштите и остваре своја права и да остваривање тих права не буде на штету права др. лица или у супротности са јав. интересима

- **НАЧЕЛО УКАЗИВАЊА ПОМОЋИ НЕУКОЈ СТРАНЦИ**
- дужности старања да незнање и неукост странке и др. лица која учествују у поступку не буду на штету права која им по закону припадају
- орган је дужан да им пружи потребну помоћ (“да их поучи”, “упозори”, “позове” и сл.) кад је по његовој оцени то потребно
- нпр. позивање странке да отклони недостатке поднеска
- Новост обавеза органа да ако у току поступка дође до **измене прописа** који је од значаја за поступање у упр. ствари, да о томе информише странку

- **Начело делотворности и економичности поступка** комб. нач. ефикасности и економичности по прет. закону и обавезу органа да странкама омогући да успешно и целовито остваре и заштите права и прав. интересе и да поступак води без одуговлачења (да се изведу сви докази потребни за правилно и потпуно утврђивање чињ. стања)
- Орган је дужан да по сл. дужности врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води сл. евиденција, да их прибавља и обрађује
- од странке може да захтева **само оне податке** који су неопходни за њену идентификацију и документе који потврђују чињенице о којима се не води сл. евиденција

- **Начело истине и слободне оцене доказа** (чл. 10) - обавеза органа да правилно, истинито и потпуно утврди све чињенице и околности које су од значаја за законито и правилно поступање у упр. ствари
- Овлашћено сл. лице одлучује по свом уверењу које чињенице узима као доказане, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка

**Начело права странке на изјашњавање** обавеза органа да странци мора да се пружи прилика да се изјасни о чињеницама које су од значаја за одлучивање у упр. ствари

- без претходног изјашњавања странке може се одлучити само када је то законом дозвољено

## **Начело самосталности**

орган поступа у упр. ствари самостално, у оквиру својих овлашћења

Овлашћено сл. лице самостално утврђује чињ. стање и на основу тога примењује законе и др. прописе на упр. ствар

- **Право на жалбу и приговор** (чл. 13 ЗУП-а)
- против решења донесеног у 1<sup>о</sup>, односно ако орган у упр. ствари није одлучио у прописаном року, странка има **право на жалбу**, ако законом није друкчије прописано
- Као новина у закон је уведено и право странке на **приговор** у случајевима утврђеним ЗУП
- Претх. закон није познавао право на приговор. Надлежни држ. органи могу да изјаве жалбу и приговор када су на то овлашћени законом

- **Начело правоснажности решења** (чл. 14. ЗУП) - решење против кога се не може изјавити жалба или водити упр. спор (**правоснажно решење**), а којим је странка стекла одређено право (нпр. право на држање занатске радње) или су јој постављене обавезе, **не може поништити, укинути или изменити**, изузев у случајевима предвиђеним законом



- **Формално правоснажно решење** - против кога странка не може да изјави жалбу нити да води упр. спор (да користи ред. прав. средство у управном и управно-судском поступку) - С
- **Материјално правоснажно решење** - постало формално правоснажно и странка стекла одређено право - О
- решење стиче материјалну правоснажност тек када постане формално правоснажно
- **Формална правоснажност** везује **странку**, а **материјална** – **орган** који је решење донео

- **Начело приступа информацијама и заштите података** новоуведено начело које подразумева да је орган дужан да омогући приступ информацијама од јавног значаја у складу са законом
- Тајни и лични подаци штите се у упр. поступку у складу са законом
- Претходни ЗУП начело употребе језика и писма у поступку
- додатно да се нагласи **Употреба језика и писма** - у уводним одредбама (чл. 4) - у управном поступку у службеној употреби српски језик и ћирилично писмо, а латиничко писмо на начин утврђен законом

## НАДЛЕЖНОСТ

- право и дужност органа за решавање УС
- не може да се мења (договором странака ни органа или органа и странака, изузев у сл. и под условима одр. законом)
- **СТВАРНА НАДЛЕЖНОСТ** право и дужност органа да решава о истим или истоврсним појед. УС из одр. упр. области, односно материје
- **МЕСНА НАДЛЕЖНОСТ** право и дужност органа да УС за које је стварно надлежан решава на одр. подручју
- дужност органа да пази на надлежност у току целог поступка

- Стварну и месну надлежност - **прописи и орг. и територијалној подели (а не ЗУП)**
- Изузетно - ЗУП супсид. и презумптивни карактер
- орган врши сл. рад у границама свог подручја, у чему се састоји **ПРАВИЛО О ПРОСТОРНОМ ОГРАНИЧЕЊУ НАДЛЕЖНОСТИ ОРГАНА**
- Изузетак од овог правила - опасност од одлагања
- Сл. радње у зградама или у др. објектима у поседу војних органа
- Радње које се обављају на екстериторијалном подручју врше се посредовањем МСП
- Надл. орган цени валидност радњи ненадлежног органа

- **Месна надлежност у управним стварима:**
- **непокретности** – према **месту** где се непокретност налази;
- **пословна или др. делатности странке** – **седиште** странке или место где се делатност **обавља** или би требало да се обавља;
- **послова из надлежности органа** – **седиште органа** (или подручне јединице)
- **брод или ваздухоплова** или (**повод** настао на броду или ваздухоплову – према **луци уписа** брода или матичном аеродрому ваздухоплова)

- **у осталим УС** – пребивалиште странке, а ако странка нема пребивалиште у РС – према њеном **боравишту**
- нема ни боравиште у РС – према њеном **послед. пребивалишту или боравишту у РС**
- Ако не може онда - према **месту у коме је настао повод** за вођење УП
- Исти положај у УП наших држ. и странаца
- Изузетак - о постојању и обиму права **имунитета** објашњење даје МСП

## СУКОБ НАДЛЕЖНОСТИ

- **Позитивни** сукоб надлежности
- **Негативан** сукоб надлежности
- Предлог за одлучивање - орган који се **последњи** изјаснио да је не/надлежан (или странка)
- Одлучује (15 дана од подношења предлога) орган који је прописом одређен
- одређује који је орган надлежан и како се отклањају последице радњи ненадлежног органа па списе доставља надлежном органу

## ЈЕДИНСТВЕНО УПРАВНО МЕСТО (ЈУМ)

- за остваривање једног или више права потребно поступање **једног или више органа**, странка се обраћа ЈУМ
- не утиче се на надлежност органа нити на право странке да се директно обраћа надлежном органу
- ове радње могу се вршити електронским путем, путем поште, или на др. погодан начин
- рокови за одлучивање о захтеву странке пред надлежним органима почињу да теку од када је поднет уредан захтев на ЈУМ



- На ЈУМ врши се:
- **поучавање** подносиоца захтева, на начин како би то чинио надл. орган, шта је све органима потребно да би поступили по захтеву;
- **примање** захтева за признавање права или друго поступање у УС, мишљења, објашњења, коментара, као и докумената и прав. средстава, сагласно пропису, и њихово достављање надл. органима;
- **обавештавање** подносиоца захтева о томе које је радње предузео надл. орган и прав. актима које је донео

- **Међународна правна помоћ**, односно правна помоћ иностраним органима пружа се под **условом узајамности** (одредбе међ. уговора)
- **правна помоћ** - вршење појединих радњи у поступку **за рачун др. органа и по његовом захтеву**, односно молби (ЗУП не наводи експлицитно)
- саслушање сведока, давање одређених података и обавештења, стављање на располагање списа итд.

- Потреба за пружањем ПП може да настане у **два случаја**, и то:
- када се у току поступка који води орган појави потреба да се изврши нека радња и изван његовог подручја - О
- када орган који води поступак нађе да би било у интересу лакшег и бржег обављања одређене радње или у интересу економичности да их обави други орган овлашћен за предузимање такве радње - Ф

- Орган неће бити дужан да пружи ову помоћ ако се ради о радњама које не спадају у његов делокруг (нпр. надлежан је суд)
- могу да траже држ. органи, предузећа и др. организације које имају **јавно овлашћење** за решавање у УС
- Правна помоћ тражи се молбом **(замолница)**
- не може тражити од замољеног органа да му реши неку УС, већ само да за његове потребе обави неку радњу у поступку

- **Замолница**

- Службеним дописима или актима се могу тражити неки подаци, давати мишљења, сагласности, предлози те обављати разни други службени послови
- Органи управе, установе и правна лица која на основу закона имају јавна овлашћења дужне су међусобно пружати **правну помоћ**

- тело надлежно за *решавање у управним ставрима* моли друго тело управе за извршење **појединих радњи у поступку** које се требају предузети **изван подручја надлежног тела** (нпр. саслушати сведока, доставити спис или исправу ради увида итд.)
- помоћ се захтева посебном молбом, а у пракси је називамо **замолница**

- РЕПУБЛИКА СРБИЈА
- ГРАД БЕОГРАД
- ГО ЗВЕЗДАРА
- ОДЕЉЕЊЕ ЗА ОПШТУ УПРАВУ
- УП/І-232-06/08-01/15

• Београд

• 15.3.2015. године

• **Општина Лебане**

»

**Матичар**

- **Замолница: Достава уверења из МКР**
- Молимо да нам доставите извод из матичне књиге рођених о евентуалном накнадном упису чињенице промене личног имена за Радојку Петровић из Београда, ул. Петра Петровића Његоша 2а, ЈМБГ 2302954719883, рођ. 23.2.1954. године у Лебану, од оца Рајка Петровића и мајке Вукосаве Петровић, рођене Вукић.

- Именована је уписана у матичну књигу рођених за 1954. годину, под редним бројем 11.
- Уверење нам је потребно у управном поступку ради промене личног имена странке.

**Начелник**

**Јелица Ђурић, дипл. правник**



## СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ ОВЛАШЋЕНО ЗА ВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА И ЗА РЕШАВАЊЕ

- решење у УП доноси **руков. органа**, ако прописом о орг. тог органа или др. посебним прописом није друкчије предвиђено
- ЗУП - руководиолац може овластити **друго сл. лице** тог органа за решавање у УС из одр. врсте послова (и вођ. поступка које претходи решењу)
- Овл. лице предузима све радње у поступку изузев доношења решења и закључака којима се онемогућује даље вођење поступка (ако не постоји др. ограничење)

## ИЗУЗЕЋЕ СЛУЖБЕНОГ ЛИЦА

- ЗУП - **изузеће службеног лица** од решавања одр. ствари или од обављања пој. радњи у поступку – ако је:
- **у поступку** странка, сведок, вештак или зак. заступник или пуномоћник странке;
- са странком, зак. заступ. или пуномоћ. странке **крвни сродник** у правој линији, а у побочној линији до 4. степена закључно, супружник или ванбрачни партнер или сродник по тазбини до 2. степена закључно, па и када је брачна заједница престала;

- са странком у односу **старатеља, усвојитеља, усвојеника или хранитеља**;
- закон. заступником или пуномоћником странке у односу **усвојитеља или усвојеника**;
- учествовало у **првост. поступку**;
- остварује накнаду или др. примања од странке или је ангажовано у **упр. одбору, надзор. одбору или радном или стручном телу странке**;
- исход поступка може да му донесе **директну корист или штету**;
- ако постоје **др. чињенице** које доводе у сумњу његову непристрасност

- застаје с поступком и о разлогу за изузеће одмах обавештава лице или орган који одлучује о изузећу
- Може на захтев странке
- сходно се примењују и на изузеће записничара и вештака
- О изузећу овлашћеног сл. лица одлучује руководилац органа, о изузећу руководиоца органа одлучује орган који је прописом одређен, а ако то није случај – 2ст. или надзорни орган

- о изузећу члана колег. органа одлучује **председавајући** колег. органа, а о изузећу председавајућег – **колегијални орган**
- О изузећу сл. лица одлучује се **закључком**, и то:
- о изузећу сл. лица **у органу управе** – одлучује руководилац органа;
- о изузећу сл. лица, када је у питању **функционер који руководи реп. органом, покр. органом или општ. органом** – одлучује орган који је одређен конкретним прописом

## СТРАНКА И ЊЕНО ЗАСТУПАЊЕ

- лице по чијем је захтеву покренут поступак (**активна странка**);
- лице против кога се води управни поступак (**пасивна странка**),
- Лице –заштита права или прав. интереса-право да учествује у поступку (**узгредна странка, умешач или интервениент**)
- **Страначка способност** - носилац права и обавеза у УС – физ. и пр. лица
- **Процесна способност** странке - **сама врши радње** у управном поступку – физ. лица

- **Страначка легитимација** - право лица да буде странка у УП по одређеној УС када се решава о његовом праву, обавези или прав. интересу заснованом на пропису
- **активна и пасивна**
- орган који води поступак пази по сл. дужности у току целог поступка да ли лице које се појављује као странка у поступку може бити странка
- смрт странке, поступак се може обуставити или наставити, зависно од природе УС која је предмет поступка

- **Привремени заступник** - решењем органа:
- ако није процесно способна, а нема законског заступника;
- ако прав. лице, организација, насеље и др. странка која није правно лице нема овлашћеног представника;
- ако странку заступа закон. заступник чији су интереси супротни интересима странке;



- ако противне странке заступа исти зак. заступник;
- ако радњу треба предузети према странци чије пребивалиште или боравиште није познато, а нема пуномоћника – под условом да је ствар хитна, а поступак мора да се спроведе
- и када радња не трпи одлагање, а странка, њен зак. заступник, овл. представник или пуномоћник не могу бити благовремено позвани да присуствују радњи
- може да **одбије заступање** само из разлога одр. посебним прописима

- Радње које прив. заступник предузме у границама овлашћења имају правна дејства као да их је предузела странка
- учествује само у поступку у коме је постављен и предузима само радње за које је постављен и док не престану разлози због којих је постављен

- **ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК** заступа:
- **Проц. неспособна лица** (малолетна и умоболна)-на основу закона (родитељи) или актом надл. држ. органа донетим на основу закона (старатељски орган поставља старатеља малол. и пунолетним посл. несп. лицима која немају родитеље);
- **Правна лица** – представник односно зак. заступ. прав. лица на основу општег акта или на основу закона;
- **Државни орган** – преко законом одр. представника; посл. јединица – преко лица које руководи радом јединице

- **Заједнички представник или пуномоћник - 2**  
или више странака могу у одређеној УС  
заједнички учествовати у УП поступку ако у тој  
ствари имају исте интересе (**процесна  
заједница**)
- у интересу **економичности** назначе ко ће од  
њих иступити као њихов зај. представник или  
да поставе зај. пуномоћника (може и орган, док  
странке не поставе другог )
- свака странка има право да иступа као странка у  
поступку, да даје изјаве, **самостално** изјављује  
жалбе и користи др. прав. средства

- **Пуномоћник** – Физ. лица проц. способна могу у својим стварима **сама да иступају у УП**, а могу одреди свог пуномоћника који ће их заступати у вршењу радњи, изузев да даје изјаве које само странка може дати
- Ово право има и зак. заступник странке Радње које предузима пуном. имају исто прав. дејство као да их је предузела сама странка
- Странка може и када има пуномоћника да **учествује** у УП (да сама даје изјаве или да даје изјаве на захтев другог)

- **Пуномоћник** - свако лице потпуно посл. способно, осим лица која се баве надриписарством
- Пуномоћје се може дати **писмено или усмено у записник**
- може дати за **цео поступак или само за поједине радње**, а може се и **временски ограничити**
- **не гаси се** смрћу странке, губитком њене процесне способности или променом њеног закон. Заступника
- сл. лице које води поступак или обавља поједине радње у поступку, може да допусти да у име странке, као њени пуномоћници, др. лица изврше одр. радњу **без пуномоћја**

- **Стручни помагач** - стр. познавање питања у вези са предметом поступка (стр. лице које ће јој давати обавештења и савете)
- није заступник странке, те као такав не може да се појављује у поступку (делује уз странку путем давања стручних савета и обавештења)
- свако лице изузев она која нису способна (малолетна лица и пунолетна умоболна лица) и лица која се баве надриписарством
- није ни овлашћен да даје какве обавезне изјаве уместо странке
- Странка није дужна да унапред обавештава орган, односно сл. лице да ће при вршењу проц. радњи имати стручног помагача

## УПРАВНО ПОСТУПАЊЕ

- **Гарантни акт** писани акт - орган се обавезује да, на одг. захтев странке, донесе УА одр. садржине (доноси се кад је то посебним законом одређено)
- у Царинском закону (чл. 19) - **обавезујуће обавештење УЦ о сврставању робе** (ООС) по Царинској тарифи и **обавезујуће обавештење о пореклу робе** (ООП) и чл. 15. Зод РС, као и у неким др. законима



- Странац поднео захтев за пријем у држ. РС а нема отпуст из стр. држављ. или доказ да ће отпуст добити ако буде примљен у држ. РС - може се, **на његов захтев, издати потврда** да ће бити примљен у држ. РС ако испуњава остале услове из чл.14. ст. 1. овог закона (чл. 15. Закона)
- Орган доноси УА сагласно гарантном акту **само ако странка то захтева**
- Против УА странка може поднети **жалбу** кад УА **није донет сагласно гарантном акту**

- Орган **није дужан** да донесе УА сагласно гарантном акту (ГА):
  - 1) ако захтев за доношење УА не буде поднет у року од годину дана од дана издавања ГА или др. року одр. пос. законом;
  - 2) ако се чињ. стање на коме се заснива захтев за доношење УА битно разликује од оног описаног у захтеву за доношење ГА;
  - 3) ако је измењен прав. основ на основу кога је ГА донет тако што се новим прописом предвиђа поништавање, укидање или измена УА донетих на основу ранијих прописа;
  - 4) кад постоје др. разлози одређени посеб. законом

- Ако у поступку доношења ГА дође до измене прав. основа за његово доношење, орган доноси ГА на основу прописа који је повољнији за странку
- Орган након доношења ГА упоређује да ли се чињ. стање описано у захтеву за издавање ГА и чињ. стање у тренутку подношења захтева за издавање УА **поклапају у битним елементима** и да ли је евентуално, у међувремену, дошло до измене прав. основа за издавање УА
- ГА не сме бити противан јавном интересу, нити правном интересу трећих лица

- **Управни уговор (УУ)**- 2стр. обавезан писани акт који, кад је то пос. законом одређено, закључују орган и странка и којим се ствара, мења или укида правни однос у УС
- не сме бити противан јавном интересу нити прав. интересу 3. лица
- правни институт који повезује управно и облигационо право
- због **околности** насталих **после закључења УУ** које се нису могле предвидети у време закључења У, испуњење обавезе за једну уг. страну постало **битно отежано**, она може од др. захтевати да се **У измени** и прилагоди насталим околностима (стабил. клаузула)

- Орган решењем **ОДБИЈА** захтев странке ако:
  - нису испуњени услови за измену уговора
  - би измена уговора изазвала штету по јавни интерес која би била већа од штете коју би претрпела странка

- Орган **РАСКИДА** управни уговор **решењем** у коме изричито наводи и јасно образлаже разлоге за раскид
- Ако орган не испуњава уговорне обавезе, **странка НЕ МОЖЕ ДА РАСКИНЕ управни уговор**, али може да изјави **ПРИГОВОР** (одредбе ЗУП-а и супсидијарно одредбе 300)

- Орган може да раскине УУ:
  - 1) ако изостане сагласност странке да се У измени због пром. околности;
  - 2) ако странка не испуњава угов. обавезе;
  - 3) да би се отклонила тешка и непосредна опасност по живот и здравље људи и јав. безбедност, мир и поредак или ради отклањања поремећаја у привреди, а то не може успешно да се отклони др. сред. којима се мање дира у стечена права
- ЗЈН, ЗЈП – ЗУП само основне одредбе (пример)

## УПРАВНЕ РАДЊЕ

- Органи издају странкама, на усмени или писани захтев, уверења и др. исправе (сертификате, потврде итд) о чињеницама о којима ВОДЕ СЛ. ЕВИДЕНЦИЈУ у складу са законом
- *имају доказну вредност **јавне исправе***
- Издају се, по правилу, **истог дана** кад је странка поднела захтев, а најкасније у року од **8 дана**, ако пос. прописом није др. предвиђено
- Захтев странке за издавањем уверења и др. исправе може да се **одбије решењем**



- Ако орган у року од **8 дана** не изда уверење или др. исправу, нити решење којим одбија захтев („ћутање администрације“), странка може да изјави жалбу као да је захтев одбијен
- уверење или др. исправа о чињ. о којима се води сл. евиденција нису издати сагласно подацима из сл. евиденције, странка може да захтева њихову измену или издавање новог уверења или др. исправе
- И у овом случају - проток рока од 8 дана – одбијен захтев - жалба

- Органи издају странкама, на усмени или писани захтев, уверења и др. исправе о чињ. о којима **НЕ ВОДЕ СЛ. ЕВИДЕНЦИЈУ**, када је то прописом одр. и пошто претходно потребне чињ. утврде у доказном поступку
- Уверење о чињ. или решење којим се одбија захтев странке издају се у **року од 30 дана** од подношења захтева, ако законом или др. прописом није одр. краћи рок
- У супротном, странка **може да изјави жалбу** као да је захтев одбијен

**ПОДНЕСАК** - различити облици саопштења која се упућују органима (ЗУП)

- захтеви, обрасци АОП, предлози, пријаве, молбе, жалбе, приговори и др. саопштења којима се појединци или прав. лица обраћају органима
- Подносе се писаним или усменим путем
- **Усмени** поднесци - на записник
- **Писани** поднесци (непосредно, поштом или телеграфски)
- телефонски (кратка и хитна обавештења, ако је то по природи ствари могуће)

- **Електронски документ** потписује се сагласно закону;
- Орган - веб презентација обавештава:
- о могућности ел. општења између органа и странке
- о мог. подношења ел. документа и да орган упућује странци ел. документа (и о начину на који то чини)
- Странка општи ел. путем ако се претходно са тим сагласи или ако је то посебним прописом одређено
- правно дејство и као **доказно средство** у законом уређеном поступку (ЗУП и ЗЕП), **осим** када посебни закон, захтева да само **својеручни потпис** има правно дејство и доказну снагу

- Орган **надлежан за пријем** поднесака, односно усменог саопштења **дужан је да прими поднесак** који му се предаје, односно да узме на записник усмено саопштење
- Сл. лице које прими поднесак дужно је на тражење подносиоца да му **потврди пријем поднеска**
- **није надлежан** за пријем поднеска, сл. лице ће упозорити на то подносиоца и **упутити га органу надлежном за пријем**
- **подносилац захтева инсистира** да се поднесак прими, сл. лице ће поступити по том захтеву странке и извршити пријем поднеска

- није надлежан за рад по таквом поднеску - **решење о одбацивању поднеска због ненадл.**  
- доставити подносиоцу захтева
- путем **поште** достављен поднесак за чији **пријем није надлежан**, а несумњиво је који је орган надлежан за пријем (без одлагања надлежном органу, уз обавештавање странке)
- не може да утврди надл. орган - **решење којим се одбацује поднесак** због ненадл. и доставити странци
- У свим сл. допуштена посебна **жалба**

- **формални недостатак** (спречава поступање по поднеску, неразумљив или непотпун), орган не може само због тога одбацити поднесак - подносиоцу **рок (до 8 дана ) за отклањање**
- ако ово саопшти подносиоцу усмено (забелешка)
- **уклони** недостатке у року- као да тих недостатака није ни било (од почетка уредан)
- **не уклони** недостатке у остављеном року - поднесак није ни поднет (доноси решење - посебна жалба)
- На ову последицу подносилац ће се **нарочито упозорити** у позиву да исправи поднесак

- **исти поднесак са више различитих захтева** (ако се они морају решавати **одвојено**) -орган који прими такав поднесак узеће у решавање захтеве за чије је **решавање надлежан** (остали захтеви - формира посебне предмете и упутити их надлежном органу - обавештава странку)



- **ДОСТАВЉАЊЕ** - поступак путем кога се сл. писмена упућују лицу коме су намењена уз одг. потврду пријема
- Начин достављања – лично, посредно или јавно
- **Лично** (пошта, курир или електронски)
- **Посредно достављање** - лице коме се достављање има извршити, не затекне у свом стану, односно на радном месту
- протоком 15 дана од кад је писмено **уручено другом лицу** или од када је оно **остављено на месту** на коме је требало да буде уручено примаоцу (**претпоставка уручења**)

- **Достављање пуномоћнику за пријем обавештења** - странка може овластити одр. лице - сва достављања за странку (**ново овлашћење** се огледа у томе да у име странке може да **изјави правно средство** у случају када не може **да проследи странци писмено које му је предато)**
- $\geq$  пет странака у истом поступку које немају супротне интересе и зај. пуномоћника **дужне су** да на захтев органа одреде **зај. пуномоћника за пријем обавештења** у року који орган одреди

- **Посебни случајеви** – Војска Србије (преко команде); лишени слободе (управа установе)
- **Достављање држ. органима, предузећима, установама, фондовима и др. организацијама** - предаја писмена сл. лицу, односно **лицу одређеном за примање писмена**, ако за поједине случајеве није друкчије прописано

- **Јавно достављање**

- ниједан др. начин достављања није могућ;
- достава решења које се тиче већег броја лица која нису позната органу, а достављање на други начин **није било могуће или одговарајуће**;
- у др. случајевима одређеним законом

- објављивање писмена на **веб презентацији и огласној табли органа** (сл. гласилу, дневним новинама или на други погодан начин)
- Извршено **истеком 15 дана** од када је писмено објављено на веб презентацији и огласној табли органа (**претпоставка уручења**)
- Орган може из оправданих разлога да **продужи рок**

- **ОБАВЕШТАВАЊЕ** - радња којом орган на погодан начин извештава странку и др. учесника **о поступању у упр. ствари**
- орган бира начин обавештавања, водећи рачуна о прав. заштити странке, јавности обавештавања, економ. трошењу средстава и једноставности у поступку
- Странка се обавештава ел. путем, поштом, достављањем или на др. погодан начин, или усмено – ако је присутна

- **Доставница** - потврда о извршеном достављању (писмено којим лице – достављач потврђује да је достављање извршило)
- потписују прималац и достављач (прималац на доставници сам уписује словима дан пријема)
- Неписмен
- Одбијен пријем
- Јавна исправа - доставница која је сачињена на начин предвиђен законом
- **грешка** - достављање извршено оног дана за који се утврди да је лице коме је писмено намењено стварно добило то писмено

## ПОЗИВАЊЕ

- позив може бити упућен само лицима која бораве на подручју органа (изузетно може да позива лица која бораве ван његовог подручја – економичност)
- **врши се писаним путем** - мора да садржи: назив органа који позива, име и презиме и адресу позваног лица, место и дан и час доласка позваног, предмет по коме се позива и у ком својству – као странка, сведок и сл., која помоћна и док. сред. треба да понесе



- навести да ли је позвано лице дужно да дође лично или може послати пуномоћника
- упозорити да је у случају спречености да се одазове позиву дужно да извести орган који је издао позив (упозорити на **последнице недоласка**)
- у време које ће **најмање ометати позваног у вршењу његовог редовног посла** (нико не може бити позван да дође ноћу, изузев хитних и неодложних мера)

- **Спреченост** – дужно да одмах по пријему позива обавести орган који га је позвао, а ако је разлог спречености доцније наступио – одмах по сазнању за разлог
- изостанак не оправда могу се према њему применити **мера привођења и новчана казна**
- може се одредити да позвано лице сноси трошкове који су извесни због његовог недоласка
- не одазове војно лице или припадник полиције, орган се обраћа команди тог лица са захтевом да се оно доведе